

پیشتازی نفت در تحقق رشد اقتصادی دولت سیزدهم/ افزایش رشد اقتصادی صنعت نفت در ۲ سال گذشته



افزایش تولید و صادرات نفت در دولت سیزدهم، افزون بر افزایش درآمدهای نفتی برای کشور، زمینه را برای پیشتازی صنعت نفت ایران در تحقق رشد اقتصادی در دو سال گذشته فراهم کرده است، به گونه‌ای که رشد اقتصادی بخش نفت از ۱۰.۷ درصد در پاییز سال ۱۴۰۰ به ۲۵.۶ درصد در تابستان ۱۴۰۲ رسیده و از رشدی ۱۵ برابری در دولت سیزدهم حکایت دارد.

به گزارش مشعل نیوز، بیش از ۱۱۰ سال از کشف نفت در ایران می‌گذرد و در این مدت همواره نفت مهم‌ترین صنعت و بزرگ‌ترین مزیت اقتصادی ایران به‌شمار رفته است. صنعتی که تمام ارکان اجتماعی، سیاسی و البته اقتصادی کشور را تغییر داده و بر مبنای آن نظم جدیدی در ایران بنا شده است. در واقع این ماده سیاه، بدبو و چسبنده به گونه‌ای در تار و پود زندگی ایرانیان تنیده شده که هیچ‌کدام از بخش‌های زندگی بی‌تأثیر از نفت نمانده است.

در این میان موضوعات اقتصادی و در رأس آنها تولید ناخالص داخلی ایران به شکل محسوسی وابسته به فراز و فرود تولید و صادرات نفت است تا آنجا که هر گاه صنعت نفت به‌عنوان قلب تپنده اقتصاد ایران حال خوبی داشته، رشد اقتصادی بالا نیز نصیب کشور شده و هر زمانی که نفت رو به افول رفته، کل اقتصاد با رشد منفی مواجه شده است.

افزون بر تأثیر مستقیم تولید و صادرات نفت بر رشد اقتصادی، صنعت نفت موتور پیشران کشور شناخته میشود و تحرک در این صنعت سایر بخشها را نیز به عنوان پیمانکار و سازنده به حرکت وامیدارد، بنابراین رشد و توسعه بخش نفت همواره مهم‌ترین عامل در افزایش یا کاهش تولید ناخالص داخلی ایران بوده است.

افزایش تولید و صادرات نفت ایران در دولت سیزدهم

با خروج آمریکا از برجام و بازگشت تحریم‌های نفتی ایران از سوی این کشور، با کاهش تولید و صادرات نفت رشد اقتصادی منفی شد. روی کار آمدن دولت سیزدهم با شعار گره زدن معیشت مردم با برجام، این امید را ایجاد کرد که حتی بدون اجرایی شدن دوباره برجام و رفع تحریم‌ها، رشد اقتصادی افزایش یابد.

در این مسیر از روش‌های گوناگون مانند بازاریابی‌های جدید برای نفت و میعانات گازی، ایجاد بازار برای نفت ایران با توسعه پالایشگاه‌های فراسرزمینی، افزایش مصرف نفت و میعانات گازی در پالایشگاه‌های داخل کشور و توسعه میدان‌های مشترک استفاده شد و سرانجام ایران توانست بدون رفع تحریم‌ها، ظرفیت تولید نفت خود را به مقدار پیش از تحریم‌ها بازیابی کند.

تا آنجا که به گفته جواد اوجی، وزیر نفت ایران از ۲۰۱ میلیون بشکه در ابتدای دولت سیزدهم به ۳۰۴ میلیون بشکه رسیده است که نشان از افزایش بیش از ۵۰ درصدی تولید نفت ایران در عمر دو ساله دولت سیزدهم دارد.

افزایش ۵۰ درصدی نفت گام به گام بر رشد اقتصادی کشور در این دو سال تأثیرگذار بوده و صنعت نفت همواره به‌عنوان پیشتاز رشد اقتصادی در مقابل سایر بخشها شناخته شده است.

تحقق رشد اقتصادی در سال ۱۴۰۰ با تکیه بر صنعت نفت

نگاهی به آمارهای بانک مرکزی و مرکز آمار ایران نیز این ادعا را تأیید می‌کند. در این دو سال و ۴ ماهی که سید ابراهیم رئیسی به‌عنوان رئیس‌جمهوری ایران به ساختمان پاستور رفته، همواره رشد اقتصادی با نفت بیشتر از رشد اقتصادی بدون نفت بوده است.

به گزارش بانک مرکزی، رشد اقتصادی در سال ۱۴۰۰ که نیمی از آن در دولت سیزدهم سپری شد، با احتساب نفت ۴۰۴ درصد و بدون نفت ۳۰۹

درصد بوده است.

رشد بخش نفت در اولین سال از عمر دولت سیزدهم ۱۰.۱ درصد بوده و این در حالی است که رشد اقتصادی بخش کشاورزی، صنایع و معادن و خدمات در این سال به ترتیب منفی ۲.۶ درصد، ۱.۱ درصد و ۶.۵ درصد برآورد می‌شود.

رشد اقتصادی ایران در دولت سیزدهم بر اساس آمار بانک مرکزی

بهار سال 1402	سال 1401	سال 1400	
2.2	1.1	-2.6	کشاورزی
16.4	10	10.1	نفت
3.7	6.5	1.1	صنایع و معادن
6.2	2.7	6.5	خدمات
6.2	4	4.4	رشد اقتصادی با احتساب نفت
5.2	3.5	3.9	رشد اقتصادی بدون احتساب نفت

اعداد جدول به درصد است

بنابراین تحقق رشد اقتصادی ۴.۴ درصدی برای اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۰ بیش از هر چیز مرهون افزایش ظرفیت تولید و صادرات در صنعت نفت است.

آمارهای مرکز آمار ایران نیز نشان می‌دهد صنعت نفت بیشترین تأثیر را در رشد اقتصادی داشته است. به گزارش مرکز آمار ایران، در سال ۱۴۰۰ نفت ۹.۷ درصد رشد را تجربه کرده است، همچنین رشد اقتصادی با نفت در این سال ۴.۳ درصد و بدون نفت ۳.۵ درصد برآورد می‌شود که باز هم از تأثیر بالای صنعت نفت در تولید ناخالص داخلی کشور حکایت دارد.

در سال ۱۴۰۰ رشد اقتصادی بخش کشاورزی، صنایع و خدمات نیز به ترتیب منفی ۳.۷ درصد، ۴.۱ درصد و ۴.۵ درصد بوده است.

شاگرد اولی صنعت نفت در افزایش تولید ناخالص داخلی

این روند در سال ۱۴۰۱ نیز ادامه دار بود. بر اساس گزارشهای بانک مرکزی در سال ۱۴۰۱ رشد اقتصادی ایران با نفت ۴ درصد و بدون نفت ۳.۵ درصد اعلام شده است. اگرچه رشد اقتصادی با کاهشی حدود ۰.۴ درصدی همراه بوده، بخش نفت رشدی تقریباً برابر با سال ۱۴۰۰ داشته و در سال ۱۴۰۱ افزایش ۱۰ درصدی را به ثبت رسانده است.

نکته قابل توجه در این میان نگاه به رشد بخش نفت در فصلهای مختلف سال ۱۴۰۱ است. بخش نفت در بهار، تابستان، پاییز و زمستان سال گذشته به ترتیب ۶.۲ درصد، ۵.۷ درصد، ۱۱.۳ درصد و ۱۴.۷ درصد رشد کرده است، بنابراین به فاصله یک سال از روی کار آمدن دولت سیزدهم، نتیجه سیاستهای این دولت در بخش نفت خود را نشان داده و به تدریج رشد این بخش را محقق کرده است.

این در حالی است که بخش کشاورزی، صنعت و معدن و خدمات در سال ۱۴۰۱ به ترتیب با رشد ۱.۱ درصد، ۶.۵ درصد و ۲.۷ درصدی همراه بوده است که تفاوت معناداری با رشد بخش نفت در این سال دارد.

رشد اقتصادی ایران در دولت سیزدهم بر اساس گزارش مرکز آمار ایران

	سال ۱۴۰۲			سال ۱۴۰۱	سال ۱۴۰۰	
	بهار	تابستان	۶ ماهه			
کشاورزی	-6.4	-3.2	4.8	-4.4	-3.7	
نفت	19.8	25.6	22.7	7	9.7	
صنایع و معدن	0.4	-0.4	0	6.2	4.1	
خدمات	9.3	7.5	8.4	4.4	4.5	
رشد اقتصادی با احتساب نفت	7.9	7.1	7.5	4.8	4.3	
رشد اقتصادی بدون احتساب نفت	6.1	4.2	5.1	4.5	3.5	

اعداد جدول به درصد است

گزارش مرکز آمار نیز البته آمارهای بانک مرکزی را در شاگرد اولی صنعت نفت در تحقق افزایش تولید ناخالص داخلی تأیید می‌کند.

بر اساس اعلام مرکز آمار ایران، رشد اقتصادی با نفت ۴.۸ درصد و بدون نفت ۴.۵ درصد بوده، این درحالی است که صنعت نفت به تنهایی در سال ۱۴۰۱ رشد ۷ درصدی را ثبت کرده و این رشد از بهار تا

زمستان در هر فصل افزایش داشته و از ۱.۱ درصد در بهار سال گذشته به ۱۰.۷ درصد در زمستان همان سال رسیده است. رشد بخش نفت در تابستان سال گذشته ۵.۳ درصد و در پاییز نیز ۱۰.۷ درصد بوده است.

رشد سایر بخشها به گزارش مرکز آمار در سال گذشته از جمله کشاورزی، صنایع و معادن بدون نفت و خدمات نیز به ترتیب منفی ۴.۴ درصد، ۶.۲ درصد و ۴.۴ درصد برآورد شده است.

صنعت نفت؛ برگ برنده دولت سیزدهم در رشد اقتصادی

روند رشد بخش نفت در سال ۱۴۰۲ نیز ادامه دار بود و باز هم صنعت نفت برگ برنده دولت سیزدهم در رشد اقتصادی بوده است.

بر اساس آمارهای بانک مرکزی اقتصاد ایران در بهار امسال با احتساب نفت ۶.۲ درصد و بدون نفت ۵.۲ درصد بزرگتر شده است، اما تنها در بخش نفت در سه ماهه اول سال ۱۴۰۲ رشد ۱۶.۴ درصدی به ثبت رسیده است. این در حالی است که رشد بخش کشاورزی، صنایع و معادن و خدمات در این سه ماه به ترتیب ۲.۲ درصد، ۳.۷ درصد و ۶.۲ درصد بوده است.

رشد اقتصادی بخش نفت به تفکیک هر فصل در دولت سیزدهم

	سال ۱۴۰۰		سال ۱۴۰۱		سال ۱۴۰۲	
	بانک مرکزی	مرکز آمار	بانک مرکزی	مرکز آمار	بانک مرکزی	مرکز آمار
بهار	36.6	27.4	6.2	1.1	16.4	19.8
تابستان	5.4	10.1	5.7	5.3	-	25.6
پاییز	1.7	4.3	11.3	10.7	-	-
زمستان	0.2	0.5	14.7	10.7	-	-
کل	10.1	9.7	10	7	16.4	22.7

اعداد جدول به درصد است

به گزارش مرکز آمار ایران نیز در حالی رشد اقتصادی با نفت ۷.۹ درصد و بدون نفت ۶.۱ درصد در بهار امسال بوده که نفت در این میان رشدی ۱۹.۸ درصدی داشته است.

مرکز آمار رشد بخش کشاورزی در سه ماه اول امسال را منفی ۶.۴

درصد، صنایع بدون نفت را ۰.۴ درصد و بخش خدمات را ۹.۳ درصد اعلام کرده است.

همچنین هفته گذشته وزیر نفت به نقل از رئیس سازمان برنامه و بودجه اعلام کرد که به گواه مرکز آمار ایران وزارت نفت بهترین کارنامه را دارد و همانطور که آقای داود منظور، رئیس سازمان برنامه و بودجه آن را ارائه کرد، گروه نفت و گاز رشد ۲۵.۶ درصدی را به دست آورده که تا به حال سابقه نداشته و البته این رشد به واسطه سرمایه‌گذاری‌ها در صنعت نفت است.

نقش ۱۶ درصدی افزایش تولید و صادرات نفت در رشد اقتصادی ایران

اگرچه بانک مرکزی هنوز رشد اقتصادی تابستان را اعلام نکرده اما بر اساس گزارش مرکز آمار ایران، رشد اقتصادی ۷.۱ درصدی با نفت و ۴.۲ درصدی بدون نفت در تابستان سال ۱۴۰۲ بوده است. بر اساس گزارش مرکز آمار ایران، در تابستان امسال بخش کشاورزی منفی ۳.۲ درصد، صنایع و معادن با نفت ۸.۷ درصد و این گروه بدون نفت منفی ۰.۴ درصد و بخش خدمات نیز ۷.۵ درصد رشد را نشان می‌دهد.

نکته مهم در این بین رشد اقتصادی استخراج نفت و گاز طبیعی است. این گروه در تابستان رشدی ۲۵.۶ درصدی را به ثبت رسانده است و در بین تمامی گروه‌ها با اختلاف فاحشی رتبه اول را دارد.

گزارش مرکز آمار همچنین بر سهم ۱۶ درصدی نفت بر رشد اقتصادی تابستان تأکید می‌کند. این در حالی است که تابستان سال ۱۴۰۱ سهم نفت از رشد اقتصادی ۱۳ درصد اعلام شده بود.

گزارش مرکز آمار حکایت از آن دارد که بخش نفت در بهار امسال ۳۲۵ هزار و ۱۸۵ میلیارد ریال در تولید ناخالص داخلی سهم داشته که این عدد در تابستان به ۳۳۹ هزار و ۸۳۳ میلیارد ریال رسیده که نشان‌دهنده رشدی ۴.۵ درصدی در این بخش است.

همچنین رشد اقتصادی بخش نفت نیز در این مدت با افزایش روبه‌رو بوده است، در حالی که رشد اقتصادی بخش نفت در بهار معادل ۱۹.۸ درصد بود که این رقم در تابستان به ۲۵.۶ درصد رسید. رشد اقتصادی بخش نفت در تابستان در مقایسه با بهار امسال افزایشی ۵.۸ درصدی را به ثبت رسانده است.

نگاهی به این آمار از ابتدای استقرار دولت سیزدهم تا به امروز

نشان می‌دهد بخش نفت با رشد خیره‌کننده و روزافزون خود در ۲۸ ماه گذشته شاگرد اول رشد اقتصادی کشور بوده و توانسته کمبود دیگر بخش‌ها مانند کشاورزی، صنایع و معادن و بخش خدمات را نیز جبران کند تا کیک اقتصاد ایران شاهد رشد پایدار و مستمری باشد.

این مهم در حالی محقق شده است که ایران همچنان با شدیدترین تحریم‌های اقتصادی علیه صنعت نفت و گاز خود از سوی آمریکا روبه‌روست، اما سیاست‌های دولت سیزدهم برای بازاریابی‌های تازه و متوقف نشدن صادرات نفت باعث بی‌اثر شدن تحریم‌ها شده است.

به گفته وزیر نفت، ایران اکنون می‌تواند به هر مقدار که بخواهد نفت تولید و به هر کجای دنیا صادر کند.